

tid och plats

Musik och politik från Sydafrika

Författaren Per Wästberg framträder vid ett program om Sydafrika och apartheid i ABF-huset, Sveavägen 41, klockan 19.30. Det blir afrikansk sång och musik med Elisabeth Julius och Bryan Isaacs. Dessutom medverkar UD-tjänstemännen Ulla Ström och Anders Möllander.

Med käppar och svärd

Två besökande japaner visar iado, kendo och jodo i Medborgarhuset vid Medborgarplatsen. Käppar och svärd är de vapen som nyttjas i dessa japanska kampsporter. Uppvisningen börjar klockan 19.

Från barnkrubba till daghem

Barn i Gamla stan heter den diskussion som startar kl 19 i Mäster-Olofsgården, Stortorget 7, 2 trappor. Helena Friman och Ingrid Söderlind, båda från Stockholms stadsmuseum, hoppas att publiken tar med egna bilder och minnen från barnomsorgen genom tiderna.

MÖTEN, FÖRELÄSN. M. M.

Oscars församlingsshem, Fredrikshovs, 8 kl. 13: Att bekänna sin tro — vad innebär frälsningen för mig? Kl. 19: Gulvite Belz berättar och deklamerar. Hjalmar Gulberg liv och diktning.

Olaus Petri Föreläsningsshem, Armfeltsg. 2, kl. 19: Är TV och video de stora barnens tröstapp? Vad händer med massmediautbudet i huvudet på våra barn och ungdomar? Förel. massmediaforskare Jonas Wall.

Pensionärernas fridagslokal, Bellmansg. 2, kl. 14: "En afton i Paris" med Eve Eriksson-Pilström, mezzosopran och Stockholms Saxofonkvartett. Nationalmuseum kl. 14: Maya Gamsport visar utställningen "Pilo i Danmark" och berättar om denne 1700-talskonstnär.

Dalens Träffcenter, Sandsborgs kl. 13: Vuxna klubbarna bjuder till dans med ljudlig underhållning och sång.

Amorinasalen, Sollentuna bibl. kl. 19.30: Ekologi och ekonomi i balans. Förel. universitetslektor Risto Liljeqvist.

Vilundateatern kl. 19.30: Cole Porters välsagda musik "Kiss me Kate" i en uppsättning av Riksteatern.

Kulturhuset, Hörsalen kl. 12.15: Klavertromp 85. Solvège och Bertil Wikman spelar musik av den amerikanska-kreativa tonsättaren Louis Moreau Gottschalk. Kl. 19: Ha! den äran Franz Carl Axel Dominique, Janos Solyom och Lennart Rabes framför Lästmusik. Studio 4 kl. 13: Bildarkivet Stig Skogberg svarar på frågor och berättar om utställningen "Slagsten och Syren".

Rotebrikl. kl. 10: Barnteater. Pojken som förvann — en pjäs för barn från 6 till 10 år.

Bibl. Solna C kl. 12.30: Lasse Bengtsson — skådespelare vid Riksteatern — läser en novell. Kl. 18.30: "Antonin Artaud och balinisk teater".

Telemuseum kl. 14: Visas filmen "Televakter meddelar".

Söta Clara kyrka kl. 12: Per Thunard spelar på orgeln.

Medelhavsmuseet kl. 19: Marie-Louise Winblad föreläser om "Cypern — en bro mellan tre världar".

Arkeologi och kultur".

Livrustkammaren kl. 14: "Han kunde inte vika, blott falla kunde han".

Vid dagens visning handlar det om Karl XII som den 30 november 1718 stupade vid Fredrikshald. Kl. 18.30: Översättning Lef Toruquist föreläser om "Treminnighetskrönikor och uppbyggelse i Karl XII:s hästar".

Ordrörelse, Tjörnsberg, 27 kl. 19: Konsten att översätta. Tre av Sveriges främsta översättare, Göran O Eriksson, Jan Stölpe och Martin von Zweigbergk berättar om översättnings svåra konst.

Folkets Hus, Barnhusg. 12, sal 612 kl. 19: Föreläsning med tema "Alkohol och kvinnor" av kurator Anders Wilander från Magnus Huss-kliniken på Karolinska. Tillfälle till frågor.

Litjevalds konsthall kl. 13.04.14: Visas filmen "Så gör man grafik". Kl. 14: Astrid Söderbergh Widding visar utställning "Grafikfestival".

Medborgarhuset, Medborgarplatsen kl. 19: Uppvisning i Iado, Kendo och Jodo.

Klassiska Teatern, Hornsg. 124, kl. 10.00.13: Spelas "Silvret och Lillvacker" för barn från 6 år.

Lidingö Stadshus, sessionssalen kl. 19: Det mångsidiga pianot. Medver. elever och lärare från Lidingö musikskola.

Hallwylska museet kl. 12: Visas museet av Denise Hagströmer som fortsätter med en föreläsning under temat "Fest i Hallwylska palatset".

Konserthuset, Grönewaldsalen kl. 12.15: Klavertromp 85 inleds med

Irène Mannheimer, Stefan Lindgren,

Mårten Landström och Bengt-Åke Lundin.

Kungl. Slottet kl. 13: Christian Buchberger visar Bernadottévänningen.

Stadsmuseet, Tessinsalen kl. 18: Husen på Malmarna, 1880-talet. Antikvarie Margareta Cramér föreläser.

Sjöhistoriska museet kl. 18.15: Visby redd 1566 — en flottas undergång. Föreläsning om marinarknologiska utgrävningen och den danskt-lybska flottan, med fynd som skeppskassan och skepparpipa i silver. Sportdykarna Arne Adolfsson och Rune Fordal berättar.

Engelbrektskyrkan kl. 19.30: Aftonmusik. Musikskolans Kammarkör och symfoniorkester. Dir. Per Borin.

Kungsholms församlingssal, Parmmättg. 7, kl. 13: "Från Fridolf Rhudin till Ingemar Bergman" Jan Allberg berättar om svensk filmhistoria.

Pedagogiskt Forum, Bellmansg. 11, kl. 19.30: Behövs en ny sorts svensk lärare i grundskolan? Inledare: författaren Rut Hillarp.

Tellus fritidscenter, Bergsunds Strand 47, kl. 9—16: Tema-dag "Gotland".

ABF, Kommunalt. 26 Huddinge kl. 13—17: "Låget är hopplöst men inte allvarligt" — Tankar kring det goda arbetet, service och fritid i framtids-samhället. Förel. Gunnar Adler-Karlsson och Anna Christensen.

Italienska Kulturinstitutet, Gärdsg. 14, kl. 19.30: Elisabetta Mejeron, sopran, och Egida Giordani Sartori, cembalo, bjuder på musik av Scarlatti och Galuppi.

Bibl. Bollmora C kl. 20: Elzbieta Glabowna och Lars Sjösten spelar klassiskt och jazz.

Johannes kyrka kl. 12: Lunchkonstert "Grattis på födelsedagen!" Mark Falzsjö framför orgelverk av Franz Liszt på dennes 174-årsdag.

Latinamerika-institutet, Stockholms Universitet, Hus B plan 5, kl. 15: Om regional utvecklingspolitik i Mexiko, Brasilien och Colombia. Statsvetaren Dr Larry Graham, USA. På engelska.

Söta Katharinastiftelsen, Stureg. 54 kl. 19.30: På väg mot verklighet — Sångerskan Margareta Kjellberg.

ABF-huset, Cirkeln, Sveav. 41 kl. 19.30: Sydafrikanska författare och diktare i kampen mot apartheid. Per Wästberg berättar om de sydafrikanska författarnas ställningstaganden. Elisabeth Julius och Bryan Isaacs sjunger och läser dikter.

Dramastudion, Sveav. 112, kl. 19: Vad är mannen bra för?

En diskussion om mannens uppgift i samhället. Inledare: Jan Grönholm, författare.

Medborgarskolan, Uplandsg. 49, aulan kl. 18.30: Att resa är att leva. Bertel Thomé berättar om Brasilien och Amazonas.

Hemslöjden, Lilla Torget, Nortalje kl. 11—16: Mötestekning. Eva Andersson ger råd om stickningen i klädkollektionen.

Högdalens T-sin kl. 7—8.30: Klavertromp — tidig morgonmusik med pianisterna Bengt Forsberg och Hans-Erik Goksör.

Mäster-Olofsgården, Stortorget 7, kl. 19: "Barn i Gamla Stan, från barnkrubba till daghem, från arbetsstuga till fritidshem". Diskussionsdeltagare: Helena Friman och Ingrid Söderlind.

Alla Kvinnors Hus, Svartensg. 3, kl. 18: Helene Balsberg, dramapedagog, har röstverkstad.

FRIVILLIGA FÖRSVARET

Stockholms Marinlotta: Kärstämman — Årsmöte i dag kl. 18.30 i Sjöofficerssällskapets lokaler, Långa Raden 8, med efterföljande tesupp.

Eugeniahemmet 100 år

I dag modernt barnsjukhus

Ett par tusen barn besöker varje år barnhabiliteringsavdelningen vid Karolinska sjukhuset, av en äldre generation känd som Eugeniahemmet. I år är det 100 år sedan hemmets tillkomst.

Övervägande antalet barn är patienter i öppen vård. De kommer alltså hit på dagtid och far hem efter behandlingarna och träningen. På denna moderna barnsjukavdelning i gammal, trivsamt miljö finns också plats för barn, som av olika anledningar behöver läggas in.

— Vi försöker att göra vården så korta som möjligt, säger överläkare Bo Hellström, och naturligtvis är föräldrarna välkomna hit i den omfattning de själva önskar.

Det var 1971 som Karolinska övertog Eugeniahemmet, och därmed ändrades inriktningen av verksamheten helt från en sluten institution till en modern vårdenhet för barn med exempelvis rörelsehandikapp eller nersatt varselevningsförmåga.

I direkt anslutning till barnhabiliteringen finns barn- och ungdomspsykiatri och handikappforskning. Här ligger också giftintoxikationscentralen.

Religiös prägel

Det nu 100-åriga hemmet fick sitt namn av grundaren, prinsessan Eugenie, enda dotter till Oskar I. Hon var själv sjuklig och ömmande mycket för de olyckliga barn, som födda med eller senare drabbade av ett handikapp, ofta levde ett liv i svår misär.

— Sjukdomsmönstret förr var ju ett helt annat, säger Bo Hellström. Polio var ett stort gissel, och de som föddes med ett allvarligt förstärkthandikapp klassades obönhörligen som "idioter".

Någon vård på det allmänna bekostnad förekom inte: samhällets olycksbarn hade helt att göra sig själva. Men på Eugeniahemmet kunde de få hjälp och vård.

Med begreppet barnhärtighet följde helt naturligt, att vårdinstitutioner av den här

På Eugeniahemmet bedrevs också konfirmationsundervisning. På den här bilden från 1914 är kyrkoherde Tord Ström, för tillfället biskopen Ingemar Ström, tillsammans med sina blivande konfirmander.

typen starkt präglades av religiöst tänkande. Barnen skulle leva i Herrans tukt och förmaning, visa aktning och vördnad för personal och lärare och ständigt tackas för den omsorg och det livets nöje de fick åtnjuta inom hemmet.

Helt självförsörjande

Hemmet var nära nog självförsörjande. Alla grönsaker odlades, man hade gris och höns, getter och till och med en häst. På slutet av 1800-talet användes en del av jorden för tobaksodling. Produkten såldes för man förmåda.

Personalen och även barnen svarade för tillverkning av alla kläder och skor. För barnens del ingick framställningen som ett led i den yrkesutbildning

hemmet meddelade: flickorna utbildades till sömmerskor, pojkar till skräddare eller skomakare. Att de boende skulle kunna ägna sig åt något intellektuellt yrke föll ingen in.

Jämsides med de praktiska sysslorna fick barnen sedvanlig skolutbildning på folkskolenivå. Också konfirmationsundervisning ingick i hemmets schema.

"Visste inget annat"

Roland Söderlund kom som tvååring till Eugeniahemmet. Han fick polio vid tre månaders ålder och kom att betrakta Eugenia som sitt enda hem tills han var 18 år.

— Vi bodde 14—16 pojkar på varje sal, berättar han. Så länge man var liten tänkte man väl inte så mycket på det, men i

tonåren blev det förstås besvärligare. Å andra sidan hade åtminstone jag aldrig provat på något annat, så jag fann mig ganska väl till rätta inte minst tack vare personalen, som hjälpte på ett helt fantastiskt sätt.

Det fanns glädjemen, särskilt vid helgerna. Hemmet hade en egen sångkör och en musikår, lekar, spel och idrott utövades efter förmåga i de vidsträckt marker runt hemmet.

Fortfarande är det många av de "utskrivna", som åter julmiddag tillsammans för att återuppliva gamla minnen.

Monica Anrep-Nordin

Polhemsgymnasiet

'Politikerna vill slakta oss'

— Polhem är gymnasieskolornas offerlamm i Stockholm. Politikerna hoppas tydligen kunna föra oss tynda och utan protester till slakt.

Det säger Birger Haglund, LR-ombud på Polhem, det gymnasium som riskerar nedläggning inom kort. Undervisningen flyttas troligen till Nya Elementar och Blackebergs gymnasier, som därigenom räddas.

— Flyttningen skall banna mig inte få ske i tysthet, säger Birger Haglund och berättar att 87 procent av lärarna deklarerat att de vill vara kvar på sitt gymnasium.

Orsakerna är tre. Polhemsgymnasiet har hela Storstockholm och för vissa linjer hela landet som upptagningsområde. — Man måste ha en sådan skola i innerstaden, säger Haglund.

Den andra orsaken är att det blir svårare att finna praktikplat-

ser för ett yrkestekniskt gymnasium i förort. Och det tredje skälet är traditionen, synen på yrkesgymnasier bland teoretiker.

"Ses över axeln"

— Vi kommer att ses över axeln och bli styvmoderligt behandlade av dem som finns på tröskeln.

Birger Haglund tror att orsaken till flyttningen är att politikerna vill komma åt Polhemsgymnasiet. Men Ingemar Ingevik, avdelningschef för s-gruppen i skolstyrelsen, förnekar bestämt att tomtens skulle vara motivet till flyttningen.

— Vi måste lösa skolans lokalproblem. Det viktiga är att komma fram till ett beslut snabbt. Sedan kan det bli en successiv utflyttning. Frisörerna till exempel kunde flytta ut ganska snart. Deras undervisningslokaler är usla.

Bodil Wallin

stockholm i korthet

Klättrade upp på tåg — dödad av kontaktledningen

En man i 30-årsåldern dödades på Västerhaninge järnvägsstation söder om Stockholm tidigt på måndagsmorgonen. Mannen som klättrat upp på pendeltågets tak slog emot kontaktledningen. Han avled omedelbart.

Olyckan inträffade strax efter klockan 05 och pendeltågstrafiken från Västerhaninge till Stockholm stoppades.

Stockholms läns landsting

sammanträder tisdagen den 29 oktober 1985 kl. 15.00 i Landstingshuset, Stockholm.

Ärenden

Revisionsberättelser över dels förvaltningsutskottets, dels landstingens kommunens övriga nämnders räkenskaper och förvaltning för 1984.

Yttrande över rapporten "Sportdykning, säkerhet — utbildning" (Dfö 1985:5)

Förvärv av SL:s fastigheter Hallen 4 och 5 i Solna kommun.

Bordlagda ärenden om val av suppleant i särskilda taxeringsnämnden för 3:e mellankommunala bolagsdistriktet och nämndeman i Svea Hovrätt.

Efter ärendena behandlar landstinget enkla frågor och interpellationer.

Tvingas betala tillbaka 621 000

En fastighetsägare i centrala Stockholm tvingas betala tillbaka mer än 621 000 kronor efter att ha tagit emot för mycket statliga pengar i ombyggnadsstöd.

Detta var tredje gången som länsbostadsnämnden bestämde att en fastighetsägare i Stockholm måste betala tillbaka ombyggnadsbidrag till staten.

Den statliga kostnadsuppföljningsgruppen, kuf-gruppen, har tipsat länsbostadsnämnden om tolv fall där fastighetsägare har fått för stora bidrag. I fyra av de fallen har länsbostadsnämnden, som avgör frågor om statligt ombyggnadsstöd, ansett att det har gått så mycket pengar att det var värt att arbeta vidare med ärendena. I mars i år avgjordes att två fastighetsägare måste betala tillbaka pengar.

På måndagen bestämde nämnden att en fastighetsägare skall betala tillbaka drygt 621 000 kronor efter att ha byggt om ett hus på Birger Jarlsgatan. Det visade sig att det kostade mindre än vad fastighetsägaren hade sagt. Pengarna har varit både ombyggnadsbidrag och bidrag för att betala räntor på lån.

Bengt Hallberg på länsbostadsnämnden anser att kuf-gruppen, som finns på försök, borde få arbeta vidare.

Björn Dickson

För dig som ännu inte prenumererar på Svenska Dagbladet

Jag vill prenumerera på Svenska Dagbladet fr o m

☐ Jag önskar att min prenumeration gäller tills vidare med betalningsperiod på ☐ 1 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 6 ☐ 12 mån

☐ Jag önskar att min prenumeration endast gäller t o m den

Prenumrationspriser: Namn (efternamn först) _____

Stor. Övriga _____

Mån. Stihl Sverige _____

12 793- 653- _____

6 402- 432- _____

4 269- 289- _____

3 233- 218- _____

1 68- 73- _____

Sänd in kupongen eller ring vårt ombud. Tel. bostad _____ Tel. arb. _____

Betala inte nu. Vänta tills inbetalningskortet kommer! 685 828

SVENSKA DAGBLADET

Prenumerationskontoret

Svarspost

Kundnummer 14073308

101 10 STOCKHOLM

27/1985

27/1985

27/1985

27/1985